

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

mint felülvizsgálati bíróság

Gfv. IX. 30. 022/2011/6. szám

A Magyar Köztársaság nevében!

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság Dr. Fekete Csaba ügyvéd által képviselt **felperesnek**, Dr. Feldmájer Péter ügyvéd által képviselt **I.r.** és Dr. Varró Dénes ügyvéd által képviselt **II.r. alperesek** ellen készfizető kezességből eredő követelés megfizetése iránt a Bács-Kiskun Megyei Bíróságnál 8.G.40.162/2009. szám alatt indult és a Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.367/2010/6. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a II.r. alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.367/2010/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a II.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 100.000 (Egyszázezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint a 2007. november 13-án kelt bankhitel szerződéssel a felperes 10,000.000 Ft hitelkeret rendelkezésre tartását vállalta a perben nem álló G Kft. (továbbiakban: Kft.) részére 18 hónapi lejáratra, a szerződésben meghatározott hiteldíj és ügyleti kamat felszámítása mellett.

A hitelszerződés biztosítására az I. és a II.r. alperesek a felperessel 2007. november 13-án külön-külön kötött szerződésben készfizető kezességet vállaltak. Az A Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) 2007. november 23-án kezességvállalási levelet bocsátott ki a hitel 80 %-a erejéig. A Kft. 2008. április 11-e óta felszámolás alatt áll, a felperes a felszámolási eljárásban a perbeli hitelszerződés alapján 12,562.126 Ft hitelezői igényt

jelentett be. A közbenső mérleg adatai szerint a tartozásból 251.243 Ft megtérülése várható.

A felperes a bankhitel szerződést 2009. január 28-án azonnali hatállyal felmondta, az egyösszegben lejárt követelését sem az adós, sem a kezesek nem egyenlítették ki. Az Alapítvánnyal szembeni igényét a kezességi levél 8. pontja szerint rendelkezésre álló 180 nap alatt nem érvényesítette.

A fizetési meghagyással indult, majd a II.r. alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes összesen 11,466.870 Ft tőke, ennek 2009. január 29-étől járó kamatai és a perköltség egyetemleges megfizetésére kérte az alpereseket kötelezni.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokon eljáró Bács-Kiskun Megyei Bíróság a 8.G.40.162/2009/12. számú ítéletében az alpereseket egyetemleges fizetési kötelezettséggel 11,466.1870 Ft tőke, ennek 2009. január 29-étől járó kamatai, valamint 850.000 Ft perköltség megfizetésére kötelezte.

A Szegedi Ítéltábla az alperesek fellebbezése folytán hozott Gf.I.30.367/2010/6. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezéseit helybenhagyta.

Elfogadta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját avonatközásban, hogy az alperesek kezesi szerződése a kezességvállaló nyilatkozat aláírásával jöttek létre. E szerződések érvényes létrejöttét, továbbá kezesi helytállási kötelezettségüket az Alapítvány későbbi kezességvállalása semmiben nem befolyásolta. Őket mint készfizető kezeseket a sortartás kifogása nem illette meg, a II.r. alperes nem követelhetette, hogy a felperes a követelésének behajtását először az adóstól kísérelje meg, így nincs annak jogi jelentősége, hogy a felszámolási vagyon utóbb bővíthetett-e, és ha igen milyen módon.

Megállapította, hogy a II.r. alperes az I.r. alperessel egyidejűleg vállalta a teljes összegre a készfizető kezességet, így felelősségük a teljes tartozás tekintetében a Ptk. 275. §-a szerint egyetemleges.

Alaptalannak ítélte az I.r. alperesnek az eljárási szabályok megsértésére alapított fellebbezését is. Megítélése szerint azt a körülményt, hogy az elsőfokú bíróság a kitűzött hatánapnál korábban tartotta meg a perben az utolsó tárgyalást, az I.r. alperes nem bizonyította. Tanúbizonyítási indítványait pedig sem a tárgyalás hatánapjáig, sem azt követően az általuk állított időpontig vagyis 2009. december 27-éig nem terjesztették elő.

Nem találta alaposnak az alpereseknek a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében foglaltak megsértésére alapított fellebbezését sem. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróságot a fenti jogszabályhely értelmében a tájékoztatási kötelezettség csak eljárásjogi

kérdésekben terheli, az anyagi jogi, így az alperesek által felhozott kérdésekre a tájékoztatási kötelezettsége nem terjed ki.

A jogerős ítélet ellen a II.r. alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben - tartalma szerint - annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását; másodsorban mindkét fokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte.

A másodfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértést jogszabályhelyre hivatkozással nem jelölte meg.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást kellő terjedelemben nem folytatta le, így a releváns tényállást nem tárta fel. A 2009. október 8-án tartott tárgyaláson az új tárgyalás határnapjául 2009. december 27. napját tűzte ki, ennek ellenére december 17-én tartotta meg a következő tárgyalást. Nem hallgatta meg az általa bejelentett tanúkat, és nem kereste meg az Alapítványt annak közlése végett, hogy kapott-e tájékoztatást arról, miszerint a kezességvállalási nyilatkozata következtében beállt a helytállási kötelezettsége.

Hivatkozott arra, hogy a felperes a hitelszerződés megkötése és annak folyósítása során rosszhiszeműen, gondatlanul, nem kellő alaposággal járt el. A Kft. számlavezető bankjaként tudnia kellett a Kft. csődközeli helyzetéről, ennek ellenére a felszámolás elrendelését megelőző 13 nappal 10,000.000 Ft hitelt nyújtott a Kft-nek. E hitel fedezetét képezte a p-i 04/5. hrsz. alatti ingatlanra 20,000.000 Ft erejéig a felperes javára alapított keretbiztosítéki jelzálogjog, amelynek törlését a felperes kérésére a 2008. július 24-én kelt határozatával rendelte el az illetékes földhivatal. Ha a felperes nem kéri a fenti jelzálogjog törlését, úgy a 10,000.000 Ft perbeli követelése az adós elleni felszámolási eljárásban nem "F", hanem "B" kategóriába került volna besorolásra, következésképpen az adós vagyonából kiegyenlítést nyerhetett volna. Az I.r. alperes utóbb a fenti ingatlant a felesége tulajdonába adta, ezért a felperes pert indíthatott volna az I.r. alperes házastársa ellen, ezzel eleget tett volna "a kárenyhítési kötelezettségének".

Sérelmezte annak megállapítását, hogy a felperes nem volt köteles a kölcsön 80 %-a erejéig az igényével az Alapítvány ellen fordulni. Ha az Alapítvány teljesít, az általa kiegyenlített 8,000.000 Ft megtérítését követelhetette volna az adós Kft-től, a fennmaradó 2,000.000 Ft-ot pedig a felperes érvényesíthette volna, ugyancsak az adós Kft-vel szemben. Vitatta, hogy az Alapítvány kezességvállalása későbbi időpontban történtnek minősül. Álláspontja szerint az Alapítvány kezességvállalása a hitelszerződés létrejöttének feltétele volt, így a hitelszerződést és a kezési szerződéseket is azonos időpontban létrejöttnek kell tekinteni.

Megismételte, hogy a kezesi szerződés aláírásakor tévedésben volt, abban a tudatban írta alá a szerződést, hogy tanúként kerül az okiraton feltüntetésre. Egyébként is az I.r. alperes információja alapján úgy tudta, hogy Kft. megfelelő vagyonnal rendelkezik, és tudomása volt az Alapítvány kezességvállalásáról is. Arról, hogy az Alapítvány kötelezettségvállalása "csak viszonylagos" a felperestől tájékoztatást nem kapott. Ha tudomással bírt volna arról, hogy az Alapítvánnyal szembeni igényérvényesítési jogot nem szerezheti meg, nem írta volna alá a szerződést. Valójában a felperestől azt a tájékoztatást kapta, hogy ha probléma adódna, akkor is csak a követelés 20 %-áért kell helytállnia.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem tájékoztatta a szerződés tévedés jogcímén történő megtámadásának lehetőségéről, és arról sem, hogy őt milyen bizonyítási kötelezettség terheli.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

-.-.-

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és azt a felhozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.

A Legfelsőbb Bíróság osztotta a perben eljáró bíróságok azon egyező álláspontját, miszerint a II.r. alperesnek nem sikerült bizonyítania, hogy tévedésben volt a készfizető kezesi szerződés aláírásakor, így helyesen jutottak arra a megállapításra, hogy a kezesi szerződés érvényesen létrejött. A szerződés, illetve a hitelszerződés elolvasása esetén a II.r. alperesnek tisztában kellett volna lennie a szerződés aláírásakor, hogy a kezesi szerződést, mint szerződő fél írja alá és milyen kötelezettséget vállal. Amennyiben a kellő gondosságot nem tanúsította az a II.r. alperes terhére értékelendő. A II.r. alperes arra, hogy a felperes tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget korábban nem hivatkozott, így ezen kérdés vizsgálatát a perjogi szabályok a felülvizsgálati eljárásban mint rendkívüli jogorvoslati eljárásban kizárták.

A II. rendű alperes a Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint sem bizonyította, hogy az elsőfokú bíróság a 2009. december 17. napján tartott tárgyalást nem a kitűzött határnapon tartotta meg. A 2009. október 8-i tárgyalási jegyzőkönyvben az új tárgyalás határnapjául 2009. december 17-e került megjelölésre. A tárgyalási jegyzőkönyv

mint a Pp. 195.§-ának (1) bekezdése szerinti közokirat bizonyítja a benne foglalt intézkedést, a közokirattal tanúsított adatok és tények valódiságát. Bár a Pp. 118.§-ának (3) bekezdése szerint a felek az ott írt időtartam alatt kérhetik a jegyzőkönyv kijavítását, a II. rendű alperes ilyen irányú kérelmet nem terjesztett elő. A jegyzőkönyvben foglaltaktól eltérő szóbeli tájékoztatást pedig az alpereseknek nem sikerült bizonyítaniuk.

Alaptalanul állította a II. rendű alperes, hogy a 2009. október 8-i tárgyaláson bizonyítási indítványt jelentett, be, amelyet az elsőfokú bíróság nem foganatosított. A jegyzőkönyv tanúsága szerint a tárgyaláson megjelent és ott személyesen meghallgatott alperesek egyike sem terjesztett elő bizonyítási indítványt, sem tanuk kihallgatását, sem megkeresés foganatosítását nem kérte. A jegyzőkönyv kiegészítését a II.r. alperes e vonatkozásban ugyancsak nem indítványozta.

Alaptalanul állította a II. r. alperes, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében írt tájékoztatási kötelezettségének. A II. r. alperes védekezésére tekintettel az elsőfokú bíróság a 9. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal 6. bekezdése szerint tájékoztatta nevezettet a készfizető kezesség szabályairól továbbá arról, hogy a kezesi szerződés megtámadására kifogásként is lehetősége van, végül arról, hogy az állított tévedés bizonyítása őt terheli. Az elsőfokú bíróságot a Pp.3.§-ának (3) bekezdése szerint további tájékoztatási kötelezettség nem terhelte.

A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelme az állított anyagi jogi jogszabálysértések tekintetében is alaptalan.

A Legfelsőbb Bíróság hangsúlyozza, miszerint a perbeli jogvita eldöntése szempontjából nincs jelentősége, hogy a felperes a hitelszerződés aláírásakor kellő körültekintés mellett, szakszerűen járt-e el vagy sem, észlelte-e az adós fizetése képtelenségéhez igen közeli helyzetét. Amennyiben a felperes esetleg nem kellő gondossággal járt el az sem mentesítheti ugyanis a II. r. alperest, mint kezes a helytállási kötelezettsége alól. A felperesnek a hitel nyújtása során nem volt kötelezettsége, hogy a kezesek érdekeit vizsgálja és biztosítsa. A felperesnek törvény által biztosított lehetősége volt, hogy követelése teljesítését a lehető leghatékonyabban biztosítsa. A hitelezőt a biztosítékot szolgáltatók irányában nem terheli olyan kötelezettség, hogy az ő kockázatukat csökkentse. A kezeseknek ugyanakkor módjukban áll, hogy az adós vagyoni helyzetét gondosan felmérjék és ennek ismeretében mérlegeljék, hogy vállalnak-e kezességet. Amennyiben

ezt az alperesek elmulasztották az a felperes terhére nem értékelhető. (Hasonlóan foglalt állást a Legfelsőbb Bíróság BH 1998/546.sz.alatt közzétett jogesetben.)

A II. r. alperesnek a jelzálogjog törlésével kapcsolatos jogi álláspontjával kapcsolatban a Legfelsőbb Bíróság a következőkre mutat rá.

Az iratokhoz csatolt tulajdoni lap tanúsága szerint a fenti ingatlan 1986-ban vétel jogcímén került az I. r. alperes tulajdonába, 2008. szeptember 5-étől pedig házastársi vagyonszövetség címén az I. r. alperes házastársának tulajdonában áll. A tulajdoni lap III/5. szám alatti bejegyzésének tanúsága szerint a Kft. tartozásának biztosítására 2004. április 22-én 9,000.000. Ft és járulékai erejéig jelzálogjogot jegyeztek be a felperes javára. Ennek törlésére ugyanúgy mint a III/8. sorszám alatt a felperes javára 2005. november 9-én bejegyzett, 20,000.000 Ft összegű ismeretlen követelés biztosítására szolgáló jelzálogjog törlésére is a 2008. július 24-én kelt földhivatali határozattal került sor. Az ingatlan nem volt a Kft. tulajdona, és azon olyan vagyoni értékű jogosultsága sem állt fenn, amely a Kft. felszámolási vagyonaiba tartozott volna. Arra nem merült fel értékelhető adat, hogy az ingatlan volt tulajdonosa - az I. r. alperes - a perbeli 10,000.000 Ft kölcsön fedezeteként ajánlotta volna fel az ingatlant, ilyen bejegyzést az ingatlan tulajdoni lapja nem tartalmaz. Ezen okokból a hivatkozott jelzálogjog törlésének nincs kihatása a perbeli követelésnek a felszámolási eljárásban történő besorolására.

Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az alperesek teljesítésük esetén sem érvényesíthettek volna igényt a tartozás tőkeösszegének 80 %-a erejéig kezességet vállaló Alapítvánnyal szemben akkor sem, ha az Alapítvány felelőssége az igényérvényesítésre tekintettel fennállna.

Az nem vitás, hogy az alperesek mellett az Alapítvány is készfizető kezességet vállalt a kölcsön meghatározott részének biztosítására. Az alperesek külön-külön szerződésbe foglalva, de azonos időpontban, az Alapítvány pedig egy későbbi időpontban és az alperesekétől eltérő feltételekkel vállalta a kezességet. Az alperesek felelősségüket nem korlátozták, míg az Alapítvány kezesi kötelezettsége csak a tőkekövetelés 80 %-a erejéig és korlátozott ideig, a kölcsönszerződés felmondásától számított 180 napig állt fenn, annak eltelte után a felperes elveszítette a jogát az igényének az Alapítvánnyal szembeni érvényesítésére. A Ptk. 276. §-ának (2) bekezdése a kezességvállaló nyilatkozat érvényes létrejöttéhez írásbeli alakot rendel. Nem vitatott, hogy az alperesek nyilatkozatának írásba foglalására 2007. november 13-án, az Alapítvány kezességvállalási levelének kibocsátására 2007.

november 23-án került sor. A Legfelsőbb Bíróság osztotta a másodfokú bíróság azon álláspontját, hogy jelen tényállás mellett az állapítható meg, miszerint a II.r. alperes és az Alapítvány nem egyidejűleg, hanem eltérő időpontban vállalt kezességet (ettől független, hogy a kölcsönszerződés az Alapítvány kezességvállalásával lépett hatályba). Az sem állapítható meg, hogy egymásra tekintettel, szándékegységben vállaltak kezességet, kizárólag az állapítható meg, hogy egymás kezességvállalásáról tudtak, figyelemmel a kölcsönszerződés tartalmára. A II.r. alperes nem tette függővé kezességvállalását az Alapítvány kezességvállalásától, felelősségét nem korlátozta. A fenti tényállás és jogi érvek mellett, helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az alperesek egymás közötti jogviszonyára a Ptk. 338. §-ának (1) bekezdése, míg az alperesek és az Alapítvány egymás közötti jogviszonyára a Ptk. 276.§-ának (1) bekezdése az irányadó, mely szerint amennyiben a kezes a jogosultat kielégíti a követelés az azt biztosító és a kezességvállalást megelőzően keletkezett jogokkal száll át a kezesre, a később keletkezett jogokra azonban ez nem vonatkozik.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.367/2010/6. számú ítéletét a Pp. 275.§-ának (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

A II. r. alperes felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles a felperesnek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni. A felperes felülvizsgálati perköltsége a 32/2003.(VIII.22.) IM. r. 3.§-a (2) bekezdésének a/ pontja, valamint az (5) és (6) bekezdése szerint felszámítható, az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

A II. r. alperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az 1990.évi XCIII. tv. 74.§-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM. Rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp.274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2011. március 16.

**Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke,
Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s.k. előadó bíró,**

Dr. Lőrincz Györgyné s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

(PBné)